

Coffeeshopbeleid gemeente Middelburg

De burgemeester van Middelburg,

Gelet op artikel 13b van de Opiumwet, artikel 174 van de Gemeentewet, de Algemene Plaatselijke Verordening Middelburg 2015 en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit vast te stellen de beleidsregel Coffeeshopbeleid gemeente Middelburg.

1. Aanleiding

In het verre verleden waren er in Middelburg 4 coffeeshops. Op deze situatie was het softdrugsbeleid Vlissingen – Middelburg van toepassing. Dit beleid was vastgesteld door de gemeenteraad van Vlissingen op 26 januari 1995 en door de gemeenteraad van Middelburg op 23 januari 1995 en bekend gemaakt op 8 februari 1995.

Op 21 april 1999 is de Wet Damocles in werking getreden en daarmee artikel 13b van de Opiumwet gewijzigd. Door deze wijziging heeft de burgemeester de bevoegdheid gekregen bestuursdwang toe te passen indien in coffeeshops, cafés of andere voor publiek toegankelijke lokalen soft- of harddrugs worden verhandeld. Artikel 13b Opiumwet wordt dus tevens gebruikt ten behoeve van handhaving van het coffeeshopbeleid. Onder voorwaarden (de AHOJGI criteria) wordt strafrechtelijk gezien de verkoop van softdrugs in een coffeeshop gedoogd.

Op grond van de AHOJGI-criteria is het voor een coffeeshop verboden te:

- Afficheren;
- Harddrugs te verhandelen;
- Overlast te veroorzaken;
- Jeugdigen onder de 18 jaar in de coffeeshop toe te laten of aan hen te verkopen;
- Grote hoeveelheden te verhandelen (niet meer dan 5 gram per persoon per transactie) of op voorraad te hebben (niet meer dan 500 gram);
- toegang te verlenen en te verkopen aan anderen dan Ingezetenen van Nederland.

Indien de exploitant van de coffeeshops zich niet aan deze voorwaarden houdt, is er sprake van niet toegestane verkoop en kan dus ook bestuursrechtelijk worden gehandhaafd.

Deze criteria waren ook door de burgemeester verdisconteerd in het Damoclesbeleid dat is vastgesteld op 7 februari 2014.

Alle 4 de coffeeshops in Middelburg zijn inmiddels verdwenen, 3 als gevolg van het feit dat herhaaldelijk de gedoogcriteria overtraden werden en deze coffeeshops uiteindelijk op grond hiervan definitief moesten sluiten en 1 coffeeshop heeft zelf tot beëindiging van de bedrijfsvoering besloten.

Gevolg was en is nog steeds een langere periode zonder coffeeshops in Middelburg. In de werkprogramma's (2014 – 2018) (2018 – 2022) van de vorige colleges is een passage opgenomen om geen coffeeshops toe te staan. Deze bestaande toestand wil de burgemeester om meerdere redenen continueren.

Bij de gemeente Middelburg komen regelmatig verzoeken binnen voor het vestigen van een coffeeshop binnen de gemeente. Gelet hierop wordt dit beleid vastgesteld om duidelijkheid te geven rondom het standpunt van de gemeente Middelburg met betrekking tot het vestigen van coffeeshops.

2. Het Nederlandse Drugsbeleid en het wettelijk kader

Het landelijk drugsbeleid richt zich op het voorkomen van het gebruik van drugs en het beperken van schade voor de gebruiker en zijn omgeving. De primaire doelstelling van dit beleid is de volksgezondheid. Dit landelijke drugsbeleid biedt kaders voor het gemeentelijke beleid. Deze informatie is afkomstig van loketgezondleven.nl van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

In het landelijk drugsbeleid zijn verschillende uitgangspunten geformuleerd, namelijk drugsgebruik voorkomen, gezondheidsschade voorkomen, vroeg signalering en kortdurende interventies, adequate behandeling bij drugsverslaving en gezondheidsschade beperken.

Op grond van de Opiumwet (artikelen 2 en 3) is het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren aanwezig hebben en vervaardigen van drugs strafbaar gesteld. De Opiumwet stelt de import, export, productie, teelt, de handel en het in bezit hebben van drugs dus strafbaar. Het gebruik wordt niet strafbaar gesteld. In de Opiumlijst, behorende bij de Opiumwet wordt onderscheid gemaakt tussen harddrugs en softdrugs.

Zoals hiervoor aangegeven geeft artikel 13b van de Opiumwet de burgemeester de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder bestuursdwang indien in een woning of lokaal of op een daarbij beho-

rend erf softdrugs wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt. Een coffeeshop valt onder de definitie van lokaal. Herhaald wordt dat de verkoop van softdrugs in coffeeshops in Nederland onder strikte voorwaarden wordt gedoogd. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft dus het hiervoor weergegeven gedoogbeleid ontwikkeld. De aanwijzing van het Openbaar Ministerie geeft de landelijke basis voor het toestaan van coffeeshops om softdrugs te verkopen. Gemeenten mogen zelf bepalen of er coffeeshops binnen de gemeente worden toegelaten en hoeveel.

3. Gemeentelijke bevoegdheden

In algemene zin geldt dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. De burgemeester is het bevoegd gezag wat het coffeeshopbeleid betreft. De burgemeester is bevoegd om het beleid ten aanzien van coffeeshops vast te stellen. Op basis van artikel 174 Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare gebouwen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Coffeeshops zijn "voor het publiek openstaande gebouwen" zoals bedoeld in artikel 174 Gemeentewet. Ook 174a Gemeentewet, 13b Opiumwet over drugsoverlast wijzen de burgemeester aan als bevoegd gezag. Het is dus de burgemeester die voor de aan hem toekomende bevoegdheden op grond van art. 4:81 Algemene wet bestuursrecht beleidsregels vast mag stellen.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op grond van artikel 160 lid 1, onder b van de Gemeentewet de bevoegdheid om bestemmingsplannen voor te bereiden. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 6 april 2022 heeft een gemeente de mogelijkheid om een coffeeshop niet in het bestemmingsplan toe te staan gelet op artikel 13b van de Opiumwet (ECLI:NL:RVS:2022:1001). De huidige bestemmingsplannen bieden mogelijkheden om een coffeeshop te vestigen onder de bestemming horeca en detailhandel, omdat er geen coffeeshopverbod in de huidige bestemmingsplannen staat. Ook met het oog hierop wordt deze beleidsregel vastgesteld.

4. Overwegingen

De gemeente kan kiezen tussen verschillende soorten beleid met betrekking tot coffeeshops, zoals nuloptie beleid, maximumstelsel, verminderingsbeleid, uitsterfbeleid en ontmoedigingsbeleid. Om een goede beleidskeuze te maken dient de gemeente te kijken naar bijvoorbeeld het lokale gebruik van softdrugs, het maatschappelijk draagvlak en adviezen van de politie hieromtrent.

De keuze om al dan niet coffeeshops in de gemeente Middelburg toe te laten, moet gebaseerd zijn op een analyse van de actuele situatie in de gemeente.

De Politie Eenheid Zeeland-West-Brabant, Zeeland, Walcheren heeft in opdracht van de gemeente Middelburg een Bestuurlijke Rapportage "Duiding overlast softdrugs Gemeente Middelburg" en de Bestuurlijke rapportage Duiding cijfers drugsdelicten gemeente Middelburg opgemaakt omtrent het coffeeshopbeleid in de gemeente Middelburg. In deze rapportages geeft de politie informatie over het lokale gebruik.

De incidenten rondom het bezit, het vervaardigen en de handel van softdrugs zijn blijkens de bestuurlijke rapportage van de politie Zeeland-West-Brabant niet noemenswaardig hoog. De wijkagenten hebben aangegeven dat er op dit moment geen sprake is van een openbare ordeprobleem rondom softdrugs en dan met name het gebruik en het bezit binnen de gehele gemeente Middelburg. De straathandel in softdrugs in de gehele gemeente Middelburg is niet of zeer beperkt zichtbaar aanwezig. Volgens de politie is de huidige stand van zaken in het aanbod van softdrugs door coffeeshops afdoende om de 'markt' te bedienen. In omliggende gemeenten bevinden zich namelijk voldoende coffeeshops. De politie ziet geen meerwaarde voor een coffeeshop binnen gemeente met betrekking tot het voorkomen/beperken van overlast, gebruik, vervaardigen en handel van softdrugs.

Uit de bestuurlijke rapportages blijkt dat er incidenten bekend zijn. Deze hebben zowel betrekking op hard- als softdrugs. De door de politie gemuteerde incidenten met betrekking tot softdrugs zijn beperkt in aantal.

5. Afstemming

De lokale driehoek heeft naar aanleiding van onder meer de bestuurlijke rapportage van de politie afgesproken dat in de gemeente Middelburg geen coffeeshops worden gedoogd.

In het verre verleden waren er vier coffeeshops in de gemeente Middelburg. Deze coffeeshops zijn inmiddels allemaal verdwenen, drie daarvan omdat herhaaldelijk de gedoogcriteria niet werden nageleefd en één coffeeshop heeft zelf tot beëindiging van de bedrijfsvoering besloten. Op dit moment is er dus geen enkele coffeeshop in de gemeente Middelburg gevestigd.

Tevens zou het nuloptie beleid voor coffeeshops kunnen helpen voorkomen dat inwoners, in het bijzonder jongeren, in aanraking komen met softdrugs, zij het direct bij de coffeeshops dan wel door de straathandel in de nabijheid van coffeeshops aan minderjarigen. Het is bekend dat regelmatig gebruik van softdrugs een risico is voor de volksgezondheid. Het wel toestaan van coffeeshops heeft bovendien

het risico een ongewenste aanzuigwerkende werking op personen van buiten de gemeente. Dit kan van invloed zijn op de lokale veiligheid en op het woon- en leefklimaat. Op grond van bovenstaande argumentatie kan daarom gesteld worden dat het coffeeshopbeleid van de gemeente Middelburg dient gericht te zijn op het hanteren van een nuloptie beleid.

6. Nuloptie beleid gemeente Middelburg

De gemeente Middelburg zal vanaf heden een nuloptie beleid hanteren rondom de vestiging van coffeeshops, gelet op de volgende punten:

- gelet op de cijfers van de politie met betrekking tot incidenten wordt verwacht dat er een geringe lokale vraag zal zijn naar softdrugs;
- voorkomen dient te worden dat een aanzuigende werking van softdrugsgebruikers van buiten de eigen gemeente optreedt;
- er voldoende aanbod is van softdrugs in omliggende gemeenten;
- het nuloptie beleid voor coffeeshops gericht is op bescherming van de openbare orde en veiligheid, de leefbaarheid en de volksgezondheid;
- de lokale driehoek heeft afgesproken dat in de gemeente Middelburg geen coffeeshops worden gedoogd.

De burgemeester zal dus bij een aangevraagde exploitatievergunning en aanvraag voor een gedoogverklaring voor een coffeeshop deze aanvraag weigeren op basis van het Coffeeshopbeleid gemeente Middelburg met daarin opgenomen het nuloptie beleid.

Artikel inwerkingtreding:

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als Coffeeshopbeleid gemeente Middelburg. Deze regeling treedt in werking één dag na bekendmaking.

*Aldus vastgesteld op 7 november 2023.
de burgemeester van Middelburg,
mr. H.M. Bergmann*